

ORTAK AÇIKLAMA: Boğaziçi Dayanışması'nın Yanındayız!

PEN Norveç & Sivil Alan Araştırmaları Derneği

13 Ocak 2021

“Boğaziçi Dayanışması” 10. gününde büyümeye devam ediyor. Öğrencileri destekliyor ve tüm dünyadan öğrenci kurumlarını ve akademik kurumları bu desteğe katılmaya çağırıyoruz. Öğrencilerin karşılaştığı devlet şiddeti ve baskıcı uygulamalarla ilgili uluslararası farkındalık çağrısında bulunuyoruz.

Türkiye hükümeti bir süredir ifade özgürlüğünün ve toplanma hakkının en önemli alanlarından biri olan yüksek öğretimi hedef alıyor. Bu baskıcı uygulamalarla 2016'nın başında, Barış Akademisyenleri soruşturmalarının ilk dalgasıyla iyice belirginleşti. O günden bu yana, sadece Barış Akademisyenleri davalarıyla **822 akademisyen mahkeme karşısına çıktı**. 2016 yılında gerçekleşen darbe girişiminden sonra üniversiteleri hedef alan benzer uygulamalar giderek yaygınlaştı. Çoğu KHK'larla olmak üzere **6000'in üzerinde akademisyen ihraç edildi**, çok daha fazlası görev yeri değişikliğine zorlandı. Olağanüstü hal sırasında üniversitelere rektörler atama yetkisi Cumhurbaşkanı'na devredilmişti. Bugüne gelindiğinde, her alanda politik amaçlarla yapılan atamalarla ilgili duyduğumuz endişe, giderek kötüleşen eğitim standartlarına yönelik endişemizle birleşiyor.

Türkiye'de 50.000'in üstünde tutuklu öğrenci bulunuyor. Bu sayıdan çok daha fazlası geçtiğimiz birkaç senede üniversitelerden uzaklaştırılmış durumda. Bu öğrencilerin bir çoğu, sadece ifade özgürlüklerini ve toplanma özgürlüklerini kullandıkları için cezalandırılıyor. Bütün bu öğrenciler eğitimlerine devam etme

haklarından da mahrum bırakılıyorlar. Türkiye hükümeti bu verileri şeffaflıkla açıklamadığı için, bu sayılar maalesef tahmin edebildiğimiz kadarına işaret ediyor.

“Boğaziçi Dayanışması”

1863'te kurulan Boğaziçi Üniversitesi'nin, yüksek eğitim standartları ve kültürel çeşitlilik bakımından köklü bir geleneği var. Türkiye'deki diğer eğitim kurumlarıyla birlikte, Boğaziçi Üniversitesi de giderek artan devlet baskısına maruz kalmakta. Yine de Boğaziçi Üniversitesi süregelen atmosferde demokratik yapısını koruyabilen ender kurumlardan biriydi. Akademik personelinden açıkça ihraç edilen olmadı, ancak bir kısmının sözleşmeleri yenilenmeyerek görevlerine devam etmelerinin önüne geçildi. 2016 yılında Cumhurbaşkanı rektör atama yetkisini kullandığında, atanan Prof. Dr. Mehmed Özkan'ın en azından Boğaziçi Üniversitesi'nden olmasından dolayı akademisyenlerden gelen tepki daha azdı. 1 Ocak 2021'de, Cumhurbaşkanı bu yetkisini bir kez daha kullanarak Melih Bulu'yu üniversiteye rektör olarak atadı. Böylece 80'lerdeki askeri vesayet döneminden beri ilk kez Boğaziçi Üniversitesi'ne üniversite bünyesinden olmayan bir rektör ataması gerçekleşti. Melih Bulu'nun üniversiteyle hiçbir bağı yokken, iktidar partisiyle doğrudan organik bağı bulunuyor: kendisi 2015 seçimlerinde iktidar partisinin 1. Bölge adayıydı. Bütün bunlar bir arada değerlendirildiğinde, **burada yürütmenin yaptığı, açıkça alanının dışına çıkararak bir başka demokratik kurumu ve eğitimle ilgili temel değerleri hedef almaktır.**

Melih Bulu'nun atanmasını akademik ve bilimsel özgürlüğe saldırı olarak gören öğrenciler sosyal media üzerinden örgütlenmeye başladı. [#BizimRektörümüzDeğil](#) hashtag'yle başlayan twitter kampanyası, diğer üniversitelerden öğrenci ve akademisyenlerin de katılımıyla daha da büyüdü. Tepkiler genişlerken, kampanyaya Boğaziçi Üniversitesi mezunlarından ve Türkiye dışından da katılım oldu. 4 Ocak 2021'de **3000 kişinin üstünde katılımı ile ilk protesto gerçekleşti.**

Zaman Çizelgesi

- **4 Ocak 2021 - Pazartesi:** Boğaziçi Dayanışması'nın çağrısıyla 3000 kişinin üzerinde katılımı (akademisyenler ve mezunların da katılımıyla) "Kayyum Rektör'e Hayır!" protestosu gerçekleşti. Protestocular Boğaziçi Üniversitesi Güney Kampüsü'nün girişinde toplandı. Polis, toplantı haklarını kullanan barışçıl protestoculara sert bir şekilde müdahale etti.
- **5 Ocak 2021 - Salı:** Pazartesi günü gerçekleşen protestoların akabinde protestocular hakkında ceza soruşturması başlatıldı. Bu soruşturma kapsamında öğrenciler, evlerine baskın yapılarak gözaltına alındı ve "2911 sayılı Kanuna muhalefet" suçlamasıyla karşı karşıya kaldılar. 40'tan fazla öğrenci ters kelepçeli bir halde, saatlerce gözaltında tutuldu. Gözaltındaki LGBTİ+ öğrenciler tecavüzle tehdit edilerek seksist ve fobik saldırılara maruz kaldı.
Boğaziçi Dayanışmasına destek için birçok farklı şehirde de protestolar düzenlendi. Ankara'daki protesto sırasında polis şiddeti sonucunda bir öğrencinin bacağı kırıldı, başka bir öğrencinin de omzu yırtıldı.
- **6 Ocak 2021 - Çarşamba:** Gözaltı işlemleri devam ederken, İstanbul Valiliği eylem yapılacak ilçelerde salgını gerekçe göstererek, gösteri yasağı ilan etti. Polis Boğaziçi Üniversitesi'nin etrafını barikatlarla çevirdi. Bunun sonucu olarak eylem önce Boğaziçi Üniversitesi'nin içinde sadece öğrencilerle başladı. Daha sonra Kadıköy'de yoğun bir katılımı devam etti. Gözaltında bulunan öğrencilerin Çağlayan Adliyesi'ne getirilmesiyle neredeyse eş zamanlı olarak, birçok farklı şehirde öğrenciler dayanışmayı büyütmek için protestolar düzenlediler.
- Boğaziçi öğrencileri hala dersleri boykot etmeye devam ediyor. Bu boykota farklı kurumlardan öğrenciler ve öğretim elemanları da katılmaya başladı.
- Protestolar ve dayanışmalarda öne çıkan mesaj "*üniversitelerde karar alma yetkisinin demokratik yöntemlerle seçilmiş kurullar ve akademik yöneticilerde olmasının akademik özerklik için şart*" olduğu.
- Boğaziçi Üniversitesi mezunları *kayyum rektörü* "[Biz de Kabul Etmiyoruz](#)" başlıklı bir imza kampanyası başlattı. Sürmekte olan bu kampanyada 4.500'ün üzerinde imza toplandı. Yurtdışından akademisyen ve öğrencilerin de katıldığı başka bir [imza](#)

[kampanyası](#) da, bu açıklamanın yazıldığı zaman itibariyle 1900'ün üstünde kişi tarafından imzalanmış durumda. İmzalayanlar arasında Noam Chomsky, Judith Butler, Seyla Benhabib, Marianne Hirsch, Michael Hardt gibi isimler bulunuyor.

- **9 Ocak 2021 - Cumartesi:** Boğaziçi Dayanışması Türkiye'deki bütün üniversite öğrencilerine bir [çağrı](#) yaptı: "Her öğrenci kendi okulundaki kayyuma karşı direnmelidir."
- Uzayan gözaltı süreleri ve polis şiddetine rağmen, "Kayyum Rektörlere" karşı protestolar büyümeye ve yaygınlaşmaya devam ediyor.
- **11 Ocak 2021 - Pazartesi:** Öğrenciler, hava koşullarından korunmak için Boğazii Üniversitesi Rektörlük Binası'nın ("Kayyumluk Binasının") önüne çadır kurdu. "Aktif nöbetleşe direniş çadırı"nda protestolarını sürdürürken, üniversitedeki herkese 12:00 – 18:00 saatleri arasında "direniş çadırına" gelme çağrısı yaptılar.
- Protestolar barışçıl nitelikte devam ederken, MHP lideri Bahçeli, yaşananları Gezi olaylarına benzetip, "anarşit proje" diyerek [hedef](#) gösterdi.
- **13 Ocak 2021 - Çarşamba:** Protestoculara yönelik soruşturmalar sürüyor. Birçok protestocu hakkında yakalama kararı bulunuyor. Kendi iradesiyle ifade vermek isteyen bir öğrenci hakkında gözaltı kararı alındı.

Öğrenciler ve avukatlardan oluşan bir grup, bir protestocunun bacağını kıran polis hakkında suç duyurusunda bulunmak isterken yeniden polis müdahalesiyle karşılaştılar. 5 öğrenci göz altına alındı, bir avukat göz altına alınmaya çalışıldı.

İlgili tüm kuruluşları “dayanışmaya” verdiğimiz destekte bize katılmaya davet ediyoruz.

- Göz altındaki protestocular derhal serbest bırakılmalı.
- Tüm yakalama kararları kaldırılıp, protestoculara yönelik gözaltı uygulaması son bulmalı.
- Protestolara yönelik tüm soruşturmalar sona erdirilmeli.
- Protestocuların barışçıl bir şekilde toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarını kullanmalarına izin verilmeli.
- Protestoculara yönelik şiddet uygulayan herkes hakkında soruşturma açılmalı, sorumlular yargılanmalı.
- Üniversiteler demokratik ilkelerin ve ifade özgürlüğünün merkezi alanlarıdır. Üniversitelere yönelik tüm baskıcı uygulamalar sona ermeli.

[PEN Norveç](#) ve [Sivil Alan Araştırmaları Derneği](#) tarafından hazırlanan ortak açıklamadır.